

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024 - 1855
Den 24. april 2024

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 540 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 8. marts 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Carsten Bach (LA).

Spørgsmål nr. 540 (Alm. del) fra Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

” Hvilke omkostninger vil der være forbundet med at sænke minimumsgrænserne i de eksisterende udtagningsordninger, Landbrugsstyrelsens Lavbundsordning og Naturstyrelsens Klima-lavbundsordning, fra 10 ha til 5 ha, og at etablere en fast-track ordning for udtagning af lavbundsjord med et areal under 5 ha, som bygger på følgende principper:

- o Lodsejeren søger på samme måde, som man i dag gør med minivådområder, selv om udtagning af arealet sker via kontakt til udtagningskonsulenterne. Ordningen skal finansieres af nationale midler og administreres af Landbrugsstyrelsen.
- o Ordningen skal kunne finde anvendelse på arealer, hvor det på baggrund af en overordnet screening kan sikres, at udtagning ikke vil få negative miljømæssige konsekvenser.
- o En mere simpel forundersøgelse, der i højere grad end i større projekter baseres på standardværdier og stikprøver i projektarealet.
- o For at øge landmandens incitament til at søge, skal landmanden tilskrives den kvælstofeffekt, der opnås ved projektet.
- o Lodsejere kompenseres ud fra samme princip som den værditabsmodel, der fremover bliver gældende i Landbrugsstyrelsens lavbundsordning.”

Svar

Der eksisterer i dag tre primære ordninger til udtagning af lavbundsjord i hhv. Landbrugsstyrelsen, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen. De tre ordninger tilbyder en bred vifte af muligheder, der i høj grad dækker de foreslåede tiltag. Ordningerne omfatter blandt andet allerede mulighed for udtagning af arealer under 10 hektar, at lodsejere selv kan varetage udtagningsprojektet med støtte fra udtagningskonsulenter, og at lodsejere kan modtage kompensation svarende til det reelle værditab af arealet.

Beregningen af forundersøgelser foretages på baggrund af standardværdier, som lodsejere kan finde på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#). Derudover er der mulighed for, at lodsejere selv kan screene arealer for muligheden for udtagning på [udtagningskort.dk](#).

Udtagning af kulstofrige lavbundsjord er primært målrettet reduktionen af klimagasser fra dyrkede lavbundsjord. Lavbundsprojekter bidrager dog også til reduktion af kvælstofudledningen, hvor de afhængigt af den geografiske placering kan bidrage til indfrielse af vandrammedirektivet. Det er på nuvæ-

rende tidspunkt ikke muligt at tilskrive landbrugeren den kvælstofeffekt, der opnås ved et lavbundsprojekt. I forbindelse med udviklingen af en ny kvælstofreguleringsmodel, som gennemføres i medfør af *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* af 4. oktober 2021, ses der på mulighederne for, at der kan skabes forbedret sammenhæng mellem kvælstofindsatsen og de såkaldte kollektive virkemidler.

Til brug for besvarelsen har jeg i øvrigt indhentet bidrag fra Landbrugsstyrelsen, der oplyser, at:

”Opsætning af nye tilskudsordninger er generelt ressourcekrævende. Erfaringsmæssigt, med minivåd-områdeordningen som sammenligningsgrundlag, vurderer Landbrugsstyrelsen, at udvikling og it-opsætning af den beskrevne fast-track tilskudsordning kan forventes at koste i omegnen af 10 mio. kr. Hertil skal tillægges omkostninger forbundet med sagsbehandling af projekterne, der vil afhænge af omfanget af ansøgninger. Styrelsen vurderer, at de nuværende ordninger håndterer langt de fleste relevante udtagningsprojekter, hvormed omfanget af ansøgninger til den foreslåede ordning må forventes at være lavt (under 100 stk.), såfremt de øvrige ordninger bibeholdes. Sagsomkostningerne anslås på den baggrund til tentativt 2 mio. kr. Såfremt de nuværende tilskudsmuligheder måtte blive indskrænket for at øge omfanget af ansøgninger til den foreslåede ordning, vil overslaget på sagsomkostninger afhænge dels af antallet af ansøgninger samt ordningens samspil med sagsbehandlerressourcer på de eksisterende ordninger.

Landbrugsstyrelsen vurderer umiddelbart, at det mest omkostningseffektive for udtagningsindsatsen som helhed er at videreudvikle på de nuværende tilskudsordninger samt at styrke deres samspil. Det bemærkes desuden, at det erfaringsmæssigt er de store sammenhængende lavbundsprojekter, der typisk er mest effektive set i forhold til omkostninger per ton CO₂e. Styrelsen arbejder dog målrettet på at sikre, at flest mulige kulstofrige jorder, inkl. mindre arealer, kan udtages uafhængigt af størrelsen på disse arealer. Kommunerne og styrelserne har de seneste år opnået gode erfaringer med at gennemføre mindre udtagningsprojekter inden for de eksisterende tilskudsordninger.”

Jacob Jensen

/

Anders Christiansen